

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ షట్పంచాశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షట్పంచాశః సర్గః ॥

వనస్య శోభాం పశ్యతాం మిథో దర్శయతాం చ శ్రీరామప్రభృతీనాం
చిత్రకూటే గమనం వాల్మీకిదర్శనం కృత్వా శ్రీరామస్యాజ్ఞాయా లక్ష్మణేన
వనే పర్ణశాలాయా నిర్మాణం తస్యా వాస్తుశాంతిం కృత్వా తేషాం
సర్వేషాం తత్ర ప్రవేశః

అథ రాత్ర్యాం వ్యతీతాయామవసుప్తమనంతరం ।
ప్రబోధయామాస శనైర్లక్ష్మణం రఘుపుంగవః ॥ 2.56.1 ॥

సౌమిత్రే శృణు వన్యానాం వల్లు వ్యాహరతాం స్వనం ।
సంప్రతిష్ఠామహే కాలః ప్రస్థానస్య పరంతప ॥ 2.56.2 ॥

ప్రసుప్తస్తు తతో భ్రాత్రా సమయే ప్రతిబోధితః ।
జహౌ నిద్రాం చ తంద్రాం చ ప్రసక్తం చ పరిశ్రమం ॥ 2.56.3 ॥

తత ఉత్థాయ తే సర్వే స్పృష్ట్యా నద్యాః శివం జలం ।
పంథానమృషిభిర్జుష్టం చిత్రకూటస్య తం యయుః ॥ 2.56.4 ॥

తతః సంప్రస్థితః కాలే రామః సౌమిత్రిణా సహ ।
సీతాం కమలపత్రాక్షీమిదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 2.56.5 ॥

ఆదీప్తానివ వైదేహి సర్వతః పుష్పితాన్ నగాన్ ।
స్వైః పుష్పైః కింశుకాన్ పశ్య మాళినః శిశిరాత్యయే ॥ 2.56.6 ॥

పశ్య భల్లాతకాన్ బిల్వాన్ నరైరనుపసేవితాన్ |
ఫలపుష్పైరవనతాన్ నూనం శక్ష్వామ జీవితుం || 2.56.7 ||

పశ్య ద్రోణప్రమాణాని లంబమానాని లక్ష్మణ |
మధూని మధుకారీభిః సంభృతాని నగే నగే || 2.56.8 ||

ఏష క్రోశతి నత్యూహస్తం శిభీ ప్రతికూజతి |
రమణీయే వనోద్దేశే పుష్పసంస్తరసంకటే || 2.56.9 ||

మాతంగయూథానుసృతం పక్షిసంఘానునాదితం |
చిత్రకూటమిమం పశ్య ప్రవృద్ధశిఖరం గిరిం || 2.56.10 ||

సమభూమితలే రమ్యే ద్రుమైర్బహుభిరావృతే |
పుణ్యే రస్యామహే తాత చిత్రకూటస్య కాననే || 2.56.11 ||

తతస్తౌ పాదచారేణ గచ్ఛంతౌ సహ సీతయా |
రమ్యమాసేదతుః శైలం చిత్రకూటం మనోరమం || 2.56.12 ||

తం తు పర్వతమాసాద్య నానాపక్షిగణాయుతం |
బహుమూలఫలం రమ్యం సంపన్నసరసోదకం || 2.56.13 ||

మనోజ్ఞోఽయం గిరిః సౌమ్య నానాద్రుమలతాయుతః |
బహుమూలఫలో రమ్యః స్వాజీవః ప్రతిభాతి మే || 2.56.14 ||

మునయశ్చ మహాత్మానో వసంత్యస్మిశిలోచ్చయే |
అయం వాసో భవేత్ తాత వయమత్ర వసేమహి || 2.56.15 ||

ఇతి సీతా చ రామశ్చ లక్ష్మణశ్చ కృతాంజలిః |
అభిగమ్యాశ్రమం సర్వే వాల్మీకిమభివాదయన్ || 2.56.16 ||

తాన్ మహర్షిః ప్రముదితః పూజయామాస ధర్మవిత్ |
ఆస్యతామితి చోవాచ స్వాగతం తం నివేద్య చ || 2.56.17 ||

తతోఽబ్రవీన్మహాబాహుర్లక్ష్మణం లక్ష్మణాగ్రజః |
సన్నివేద్య యథాన్యాయమాత్మానమృషయే ప్రభుః || 2.56.18 ||

లక్ష్మణానయ దారూణి దృఢాని చ వరాణి చ |
కురుష్వావసథం సౌమ్య వాసే మేఽభిరతం మనః || 2.56.19 ||

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా సౌమిత్రిర్వివిధాన్ ద్రుమాన్ |
ఆజహర తతశ్చక్రే పర్ణశాలామరిందమః || 2.56.20 ||

తాం నిష్ఠితాం బద్ధకటాం దృష్ట్వా రామః సుదర్శనాం |
శుశ్రూషమాణమేకాగ్రమిదం వచనమబ్రవీత్ || 2.56.21 ||

ఐణేయం మాంసమాహృత్య శాలాం యక్ష్యామహే వయం |
కర్తవ్యం వాస్తుశమనం సౌమిత్రే చిరజీవిభిః || 2.56.22 ||

మృగం హత్వాఽఽనయ క్షిప్రం లక్ష్మణేహ శుభేక్షణ |
కర్తవ్యః శాస్త్రదృష్టో హి విధిర్ధర్మమనుస్మర || 2.56.23 ||

భ్రాతుర్వచనమాజ్ఞాయ లక్ష్మణః పరవీరహా |
చకార చ యథోక్తం హి తం రామః పునరబ్రవీత్ || 2.56.24 ||

ఐణేయం శ్రవయస్వైతచ్ఛాలాం యక్ష్యామహే వయం |
త్వర సౌమ్యముహూర్తోఽయం ధ్రువశ్చ దివసో హ్యయం || 2.56.25 ||

స లక్ష్మణః కృష్ణమృగం హత్వా మేధ్యం ప్రతాపవాన్ |
అథ చిక్షేప సౌమిత్రిః సమిధ్దే జాతవేదసి || 2.56.26 ||

తత్ తు పక్వం సమాజ్ఞాయ నిష్టప్తం చిన్నశోణితం |
లక్ష్మణః పురుషవ్యాప్రుమథ రాఘవమబ్రవీత్ || 2.56.27 ||

అయం సర్వః సమస్తాంగః శృతః కృష్ణమృగో మయా |
దేవతా దేవసంకాశ యజస్వ కుశలో హ్యసి || 2.56.28 ||

రామః స్నాత్వా తు నియతో గుణవాంజపకోవిదః |
సంగ్రహేణాకరోత్ సర్వాన్ మంత్రాన్ సత్రావసానికాన్ || 2.56.29 ||

ఇష్టా దేవగణాన్ సర్వాన్ వివేశావసథం శుచిః |
బభూవ చ మనోహ్లాదో రామస్యామితతేజసః || 2.56.30 ||

వైశ్వదేవబలిం కృత్వా రౌద్రం వైష్ణవమేవ చ |
వాస్తుసంశమనీయాని మంగలాని ప్రవర్తయన్ || 2.56.31 ||

జపం చ న్యాయతః కృత్వా స్నాత్వా నద్యాం యథావిధి |
పాపసంశమనం రామశ్చకార బలిముత్తమం || 2.56.32 ||

వేదిస్థలవిధానాని చైత్యాన్యాయతనాని చ |
ఆశ్రమస్యానురూపాణి స్థాపయామాస రాఘవః || 2.56.33 ||

తాం వృక్షపర్ణచ్ఛదనాం మనోజ్ఞాం
యథాప్రదేశం సుకృతాం నివాతాం |
వాసాయ సర్వే వివిశుః సమేతాః
సభాం యథా దేవగణాః సుధర్మాం || 2.56.34 ||

సురమ్యమాసాద్య తు చిత్రకూటం
నదీం చ తాం మాల్యవతీం సుతీర్థాం |
ననంద హృష్టో మృగపక్షిజుష్టాం
జహౌ చ దుఃఖం పురవిప్రవాసాత్ || 2.56.35 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే షట్పంచాశః సర్గః ||